

**ПРОЕКТ НА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА
ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В ОБЩИНА ГАБРОВО
ПРЕЗ 2026 ГОДИНА**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Годишната програма за развитие на читалищната дейност в община Габрово през 2026 година е изготвена на основание чл. 26а, ал. 2 от Закона за народните читалища. Документът стъпва върху представените от народните читалища на територията на общината планове за тяхното развитие, както и върху направените от тях предложения за дейността им през предстоящата година.

Съгласно чл. 2 от ЗНЧ, читалищата са юридически лица с нестопанска цел и представляват традиционни, самоуправляващи се културно-просветни институции в населените места. Те изпълняват както свои обществени функции, така и задачи от държавен характер в областта на културата и образованието.

Настоящата програма има за цел да обедини усилията за устойчиво развитие и укрепване на читалищата като значими центрове за съхраняване на българската идентичност, култура, история и традиции. Чрез своята дейност читалищата подпомагат формирането и утвърждаването на националното самосъзнание, насърчават запазването на родното и автентичното и го вписват в съвременната културна среда. Те продължават да бъдат активни културни средища в общността, да изразяват гражданска позиция и да поддържат принципите на равнопоставеност, толерантност, съпричастност, инициативност, приемственост и взаимопомощ. По този начин читалищата създават условия за развитие на гражданското общество.

На територията на община Габрово функционират 37 народни читалища. Финансирането им се осъществява съгласно чл. 21, 22 и 23 от Закона за народните читалища чрез годишна държавна субсидия, определена по държавен стандарт за субсидирана численост. Разпределението на средствата между читалищата се извършва от комисия, назначена със заповед на кмета на общината, като предоставените средства се управляват самостоятелно от читалищата, съгласно чл. 23, ал. 1 от закона. Допълнителни източници на финансиране са членският внос, културно-просветната и информационната дейност, наеми, дарения, завещания и други приходи.

II. ЦЕЛИ

1. Основна цел на Програмата

Годишната програма за развитие на читалищната дейност в община Габрово през 2026 година има за основна цел да обедини усилията за устойчиво развитие и утвърждаване на читалищата като значими културни институции. В условията на бързо развиващи се обществени и културни процеси и променящи се нагласи, читалищата продължават да бъдат носители и пазители на ценностите, които са важни за хората в региона. Програмата подпомага планирането, организацията и изпълнението на читалищните дейности през годината и насърчава активността на читалищните ръководства за превръщането на читалищата в съвременни духовни центрове, работещи в интерес на жителите на общината.

2. Основни цели в работата на читалищата

Мисията на читалищата в съвременните условия се изразява в опазването и предаването на националната култура и идентичност, като същевременно се отчитат предизвикателствата, произтичащи от развитието на информационните технологии, модерните комуникационни средства и новите форми на социално взаимодействие. Читалищата продължават да бъдат устойчиви културни институции със специфична роля за съхраняване и развитие на традиционните ценности на българската нация. Ако в миналото читалището е изпълнявало функцията на обединителен център, който сплотява местното население около споделени идеи, традиции и стремежи, то днес, в условията на динамична социална, културна и мултикултурна среда, неговата роля се разширява. Запазвайки своята обществена легитимност, гъвкавост и адаптивност, читалището е призвано да стимулира творческото развитие, да насърчава социалната активност и да подпомага процесите на културна и гражданска трансформация.

3. Дейности, допринасящи за постигане на целите на читалищата:

За реализиране на поставените цели читалищата осъществяват широк спектър от дейности, които обхващат основните направления в тяхната културно-просветна и общественополезна работа. Сред тях са:

- Развитие и подкрепа на любителското художествено творчество, включително създаване и поддържане на художествени колективи, формации и творчески групи.

-
- Организиране и провеждане на школи, курсове, клубове и други форми на неформално образование, насочени към различни възрастови и социални групи.
  - Поддържане на библиотечна дейност и предоставяне на информационни услуги, свързани с достъпа до знания, литература и съвременни информационни ресурси.
  - Планиране и реализиране на културни прояви – празници, концерти, ритуали, чествания и други инициативи, които подпомагат културния живот и съхраняването на местните традиции.
  - Участие в проектна дейност, насочена към модернизиране на инфраструктурата, разширяване на културните услуги и повишаване на капацитета на читалищата.
  - Съдействие и подкрепа за местни инициативи, които допринасят за развитието на културната среда и за активното включване на гражданите в обществения живот.

III. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ, ДЕЙНОСТИ И ПРИОРИТЕТИ

Основните задачи, дейности и приоритети в работата на читалищата произтичат от нормативната уредба, регламентирана в Закона за народните читалища, и очертават рамката на тяхната културно-просветна мисия. Те са насочени към поддържане и развитие на културния живот в общината, съхраняване на националните традиции и обичаи, утвърждаване на националното самосъзнание и осигуряване на достъп до знания и културни услуги за всички граждани. В този контекст читалищата изпълняват ключова роля за укрепване на социалната свързаност и за насърчаване на солидарността между различните групи в местното население.

1. Библиотечно-информационна дейност

Библиотечно-информационната дейност е сред водещите направления в работата на читалищата като културни институции. Читалищните библиотеки функционират като обществени библиотеки на територията на населените места, изградени върху принципите на достъпност, близост до потребителите и оперативност при предоставянето на основни

библиотечно-информационни услуги. Те не представляват самостоятелни юридически лица, а са структурни звена към народните читалища и се създават и управляват в съответствие с разпоредбите на Закона за народните читалища.

Към настоящия момент в читалищата на територията на община Габрово функционират 18 библиотеки с по над 3 000 тома литература, включени в Регистъра на обществените библиотеки към Министерството на културата. В тях се извършват дейности по набиране, обработване, организиране, съхраняване и предоставяне за обществено ползване на библиотечни и информационни ресурси. Библиотеките осигуряват свободен достъп за своите читатели, като библиотекарите работят активно за привличане на нови потребители, особено сред младите хора, и за формиране на трайни навици за четене, учене и културно участие. В рамките на своята дейност библиотеките прилагат разнообразни форми на работа – обособяване на тематични кътове, срещи с ученици, литературни четения, представяния на книги и други инициативи, които подпомагат пълноценното използване на библиотечния фонд. С навлизането на информационните технологии необходимостта от компютърно оборудване и дигитални услуги става все по-значима. Предоставянето на компютърни и интернет услуги разширява възможностите за достъп до информация, знания и обучение през целия живот. Читалищните библиотеки изпълняват и важна културна функция, като са домакини на срещи с автори, литературни вечери, викторини, изложби, конкурси и мултимедийни презентации – богата палитра от професионално подготвени инициативи, които създават условия за активен културен живот и за взаимодействие с читателите и жителите на общината.

Основните задачи и усилия през 2026 г. ще продължат да бъдат насочени към:

- превръщане на библиотеките в информационно-образователни центрове, достъпни за хора от всички възрастови групи;
- попълване и обогатяване на библиотечните фондове с актуални и разнообразни заглавия от различни области на знанието;
- насърчаване на интереса към четенето и разпространение на културни ценности;
- утвърждаване на библиотеките като обществени, информационни и културни центрове, осигуряващи равен достъп до знания, идеи и мнения;
- предоставяне на компютърни услуги и безплатен интернет като част от съвременните библиотечно-информационни практики.

2. Художествено-творческа дейност

Художествено-творческата дейност представлява ключово направление в работата на читалищата в община Габрово и е сред най-устойчивите форми на културно участие. Като институции с дългогодишни традиции, читалищата изпълняват двойна функция: от една страна поддържат постоянни форми за развитие на знания и творчески умения, а от друга – създават условия за широка обществена ангажираност чрез организиране на културни събития и алтернативни формати за изява на любителските състави.

Представените от читалищата програми показват ясно изразена структура от школи и клубове в различни области на изкуството – театър, музика, изобразително изкуство и други.

В съвременната културна среда любителското творчество се разглежда като важен компонент от свободното време, от неформалното образование и от концепцията за учене през целия живот. То осигурява достъпна среда за развитие на личностни компетентности, социални умения и културна чувствителност. Анализът на дейността показва, че любителското изкуство изпълнява две съществени функции: първо, създава предпоставки за професионална ориентация и бъдеща реализация в сферата на културата и второ – формира активна и информирана публика, която поддържа интерес към културните процеси и участва в тях.

На територията на община Габрово функционират над 180 клубове и школи към читалищата, което е индикатор за широкия обхват и устойчивост на любителското творчество. Масовият характер на тези дейности ги превръща в естествен механизъм за съхраняване на културното разнообразие и за насърчаване на диалога между различни културни традиции. В този контекст художествено-творческата дейност има и значима социална роля, като подпомага културната и социалната интеграция на представители на различни етнокултурни групи, хора с увреждания, възрастни граждани и други групи в неравностойно положение.

През 2026 г. към читалищата на територията на Община Габрово действат следните школи, курсове и направления за работа:

НЧ „ГАБРОВО 2002”, гр. Габрово

- Фолклорен танцов ансамбъл “Сивек”;
- Фолклорна танцова формация и Танцов клуб “Боженци”;
- Състав за изворен фолклор “Тотка Шандуркова”;
- Танцова школа “Лиана”;
- Танцов клуб “Играорци”;
- Клуб за български народни хора „Пендара”;
- Детска фолклорна формация „Габровски гласчета”;
- Вокална група “Настроение”;
- Мъжка фолклорна формация „Габровлии”;
- Клас по солфеж
- Школа за приложно изкуство

НЧ „АПРИЛОВ-ПАЛАУЗОВ 1861“, гр. Габрово

- Клуб за народни танци „9/8 БГ”;
- КСТ „Ритмика”;
- Клуб за източни танци „Диамант”;
- Клуб „Актуални събития” при Габровската организация на слепите;
- Младежка театрална студия „Шест плюс”
- Подготвителни състави за народни танци, Детски състав за народни танци, Средношколски състав за народни танци;
- Смесен хор „Априлов – Палаузов”;
- ВГ „Габровски напеви”;
- Рок формация „Дайвърсити”;
- Сдружение по изкуствата.

НЧ „ОТЕЦ ПАИСИЙ 1931”, с. Стоевци

- Коледарска група;
- Танцова група, в която любители на народното творчество изучават български народни хора.

НЧ „СВЕТЛИНА 1927“, с. Жълтеш

- Кръжок „ На седянка“;
- Кръжок „ Сръчни ръце“;
- „Бабо, научи ме“ – кръжок по тъкане;
- Кръжок по готварство;
- Група за автентичен фолклор „ Кольо Венков“;
- Детска група „ Лаленце“ – детска група за възстановяване на обичаи;
- Група за възстановяване на обичаи за възрастни;
- Индивидуални изпълнители: Деница Колева и Ваяна Макавеева;
- Дует : Деница Колева и Ваяна Макавеева.

НЧ „ПРОБУДА 1928“, с. Козирог

- Детски клуб по занаяти
- Кулинарен клуб
- Ателие по роботика

НЧ „ЗОРА 1929“, с. Харачерите

- Стефка Макенджиева и Дария Колева- индивидуални изпълнител.

НЧ „ИЗВОР – 1907“, с. Съботковци

- Клуб „Деца и традиции“;
- Кулинарен клуб „От нищо-нещо“;
- Демонстрационен център за народни занаяти;
- Интернет клуб;
- Клуб „Здраве“
- Танцова и вокална група Черганка
- Детска театрална школа

НЧ „ОТЕЦ ПАИСИЙ 1928“, с. Думници

- Арт клуб „Грога“

НЧ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ 1909“, с. Гъбене

- Клуб по приложно изкуство (декупаж, плъстене с вълна)
- Клуб за приготвяне на традиционни ястия и сладки изкушения
- Клуб по краезнание - запознаване с местните традиции и празнично-обредния календар;
- Певческа група „Планински букет“;

-
- Детски състав „Лимонадената банда“;
  - Театрален състав, който представя сценки и скетчове;
  - Танцов състав „Луди гъби“;
  - Дуети: Росица Христова и Тодор Тодоров; Стефка Антова и Иван Тодоров
  - Временни групи: Коледарска и Лазарска група.

НЧ „БАЛКАНСКА ЗВЕЗДА 1896”, кв. Недевци, гр. Габрово

- Дискусионен клуб;
- Клуб „Палитра“;
- Клуб „Фолклорен извор“;
- Клуб „Златна възраст“;
- Лятно училище в помощ на учебния процес;
- Младежка танцова формация „Недевци“;
- ВГ „Зорница“;
- ВГ „Фолклорен извор“;
- Трио „Пендара“;
- Дует „Яница“;
- Индивидуални изпълнители: Мария Илиева;
- „Повече от огън” (More Than Fire) – огнена формация.

НЧ „БУДИТЕЛИТЕ 2017”, гр. Габрово

- Школа по пиано „Pianissimo” с преподавател Красимира Данкова
- Школа по пиано “Ми-Ре-Ла” с преподавател Мирела Валевичарска
- Школа по цигулка с преподавател Елена Вълкова
- Школа по цигулка „Данис” с преподавател Даниела Туран- Христова

-
- Школа по барабани „Drumworks” с преподавател Петко Петков
  - Школа по рисуване „Елиза арт” с преподавател Елиза Ковачева
  - Клуб за народни танци – с ръководител Деси Колева
  - „Здравни лектории“ – р-тел д-р Павлина Хинкова
  - Курс по Английски език за възрастни с преподавател Марина Александрова
  - Курс по Немски език с преподавател Ангелика Маркусов
  - Курс по Английски език с преподавател Евгения Иванова
  - Певческа група „Габровско ехо“ с р-тел Боян Асенов
  - Детска фолклорна вокална група с р-тел Румелия Алексиева
  - Детска вокална група „Зеленика” с ръководител Таня Соколова
  - Театрално Студио „Гаргара” с ръководител Светослав Славчев
  - Студио за импро театър „IMPROOV” – р-тел Светослав Славчев
  - Студия за театър на сетивата и сетивен лабиринт
  - Танцова школа “OGO” с р-тел Олга Огуш
  - Музикална вокална школа “Wild Sound” – р-тел Зора Колева
  - Младежка рок група
  - Група за огнени изкуства „LID” (Light in Dark) р-тел Теодор Вълев
  - Клуб по Киокошин – р-тел Николай Колев
  - Клуб по Кик бокс – р-тел Мартин Ушев
  - Клуб по карате – р-тел Йоана Куманова

НЧ „ЗОРА 1872”, кв. Нова махала, гр. Габрово

- Детска школа по КИТАРА
- Детска школа по ТАМБУРА
- Клуб „Художествено слово”
- Клуб „Родолубец”

-
- Танцов клуб, създаден преди три години. Участия в празниците на читалището и фолклорни фестивали.
  - Временни детски групи за възстановка на обичаите „Лазаровден”, „Игнажден”

НЧ „ИСКРА 1954“, кв. Лютаци, гр. Габрово

- Кръжок по готварство „Бабо, научи ме!“;
- Кръжок по плетачество „Бабо, научи ме!“;
- Индивидуални изпълнители – Василка Петрова и Красимир Илиев;
- Дует „Люташки искри“ - Василка и Красимир Илиеви

НЧ „НОВ ЖИВОТ 1906“, с. Кметовци

- Кръжок „Готварство и градинарство“;
- Кръжок „Родолубие“;
- Кръжок „Билките и гъбите в нашия дом“;
- Танцова двойка по спортни танци категория „Сеньори“ – Светла и Красимир Николови;
- Дует Габриела Атанасова Борисова и Боян Атанасов Борисов.

НЧ „ПРОСВЕТА 1931“, с. Новаковци

- Кръжок за шиене на шевици;
- Клуб приятели на книгата „На сладка размисъл“;
- Клуб „ Направи си сам“
- ФГ „Весела песен“;
- Квартет „Новаковски славеи“;
- Детски театрален състав „Мечтатели“
- Индивидуален изпълнител Василка Петрова
- Индивидуален изпълнител Калоян Колев

НЧ „РАЗВИТИЕ – ПЕНЧО ДАМЯНОВ 2017”, с. Кончелиште

- Клуб "Млад турист";
- Клуб "Поезия";
- Клуб "Градинар";
- Лятна академия на открито;
- Школа по изкуствата (изобразително изкуство);
- Кулинарен клуб „Вкусни тайни – бабакеъринг”;

НЧ „СЪГЛАСИЕ 1911“, с. Велковци

- Школа по приложно и изобразително изкуство "АРТ - РЕЛАКС" с художник-скулптор Драгомила Дойкин;
- Клуб „Игротека-Чуднотека“
- Клуб „Родознание“
- Еко клуб "Стражата" - място за срещи и събития за опознаване и опазване на природата;
- Певческа група за автентичен фолклор „Славеи“ – за издирване и изпълнение на песни и обичаи за нашия край;
- Индивидуален изпълнител – Стефанка Недкова Иванова – за изпълнение на автентичен и обработен фолклор.

НЧ „ХРИСТО БОТЕВ 2008”, с. Гарван

- Летни занимания на открито „Моето шарено лято” – за работа с деца в областта на изкуството и фолклора;
- Арт ателиета „неЗабравени традиции” за работа с деца и родители – занимания с изкуство и занаяти, усвояване и съхранение на традиционни умения, характерни за региона;
- Доброволчески клуб „неЗабравено имане” за съхранение на местни овощни сортове, традиционни дейности и домашни занаяти, поддръжка на овощни демонстрационни зони и овощна градина;
- Фолклорна танцова формация „Гиргини”;

-
- Клуб за български народни танци „Скок-подскок”;
  - Детско-юношески дръм състав;
  - Група за огнени изкуства F.I.M.S.

НЧ „НАУКА 1902“, с. Враниловци

- Клуб „Родолубие“ – издирване и съхранение на местни традиции и обичаи;
- Клуб по приложни изкуства „Работете ръчички за радост на всички“;
- Арт Клуб „Акрил“;
- ТК „Балканджий“ с ръководител Христо Колев
- ФГ „Вранилчанки“;
- Квартет „Авлига“;
- Анита Томова - индивидуален изпълнител на фолклорни песни;
- Станмир Стефанов / 11 години/ - индивидуален изпълнител на гайда.

НЧ „ПЕЙО ЯВОРОВ 1927”, с. Борики

- Танцов състав „Приятелите чрез танца”;
- Вокална група „Божурите”, квартет и индивидуален изпълнител.

НЧ „ПРОСВЕТА 1922”, с. Междени

- "Клуб на самодееца";
- Клуб "Краезнание";
- Фолклорна танцова формация „Межденските самодиви“;
- Румяна и Митко Цвяткови – фолклорен дует;
- Трио „Вокална китка“.

НЧ „ПРОСВЕТА 195“, кв. Златари, гр. Габрово

- Клуб „Мама“;
- Танцов клуб „Златари“.

НЧ „СВЕТИТЕ БРАТЯ КИРИЛ И МЕТОДИЙ 2006“, с. Райновци

- Клуб „Традиции и ценности“ - Запознаване на децата с местните традиции;
- Танцов клуб “Рай”;
- Кулинарен клуб;

НЧ „ТРЕПТЯЩО СЪРЦЕ 2011“, гр. Габрово

- Образователни занимания за ученици „Писма до Земята“;
- Работилница за родители „Състрадание към себе си“;
- Инициатива „Размяна на детски книжки“;
- Образователно-творчески занимания за ученици на ОУ „Неофит Рилски“ ;
- Клуб „Хари Потър“;
- Творческо-образователни работилници за деца и родители;
- Практична работилница: „Твоето CV, твоето интервю, твоят успех – от идея до реалност. Практически съвети от опит.“.

НЧ „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ 1949“, гр. Габрово

- Танцов клуб за народни танци „Жълтици“;
- Вокална група за стари градски песни „Перла“;

-
- Клуб „Народни празници и традиции“;
  - Работилница за рисуване и декориране;
  - Фолклорна група „Смехотворци“;
  - Спортен клуб по тенис на маса.

НЧ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ 1922“, с. Яворец

- Клуб на пенсионера;
- Клуб на инвалида;
- Занималня за деца през ваканциите;
- Работилници за деца – първомартенска, великденска, коледна;
- Краеведски клуб – издирва и запазва историята на село Яворец;
- Певческа група за обработен фолклор.

НЧ „НЕВЕНА КОКАНОВА 2011“, С. ИГЛИКА

- Към настоящия момент не съществуват клубове, групи и формации към читалището.

НЧ „НОВО НАЧАЛО 2020“, с. Златевци

- Клуб “Горски дух - опознай природата“;
- Кулинарен клуб „Бабините гозбите“;
- Клуб по ръкоделие „Сръчни ръчички“;
- Клуб по цветарство;
- Клуб по декупаж

НЧ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ 1926”, с. Трънито

- Лятна академия за деца;
- Клуб на шах, табла и карти.

НЧ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ 1928”, гр. Габрово

- Литературен кръжок;
- Школа по гайда;
- МТС „Смехоранчета”;
- ДТС „Смехоранчета”;
- ТС „Балканджий”;
- ДТС ”Балканджийче ”.

НЧ „ХРИСТО БОТЕВ 1923”, с. Драгановци

- Клуб ”Млади билкари”- запознаваме децата с билковото разнообразие в района
- Група за автентичен фолклор – представя и популяризира фолклора от габровския регион;
- Детска театрална формация „Палавници”
- Кръжок по ръчно бродирание и плетене;
- Кръжок по плъстене на вълна.

НЧ „ДЯДО СТОЙНО 1927”, с. Поповци

- Клуб по приложни изкуства с участието на деца на възраст от 4 до 12 години;
- Клуб “Здраве и дълголетие”;
- Тренинги с ментори на децата в лятното училище;

-
- ТС „Смехоранчета” с ръководител Виктория Петрова;
  - ТК „Яница” – за деца на възраст над 11 години и група за начинаещи;
  - ФПГ „Поповски моми“;
  - КВГ „Росна китка“;
  - Автентична група за представяне на зимния ритуал „Зарезан” и Лазаруване;
  - Доброволческа група за представяне на ритуал „Коледуване“;
  - Клуб по аеробика.

НЧ „ПОСТОЯНСТВО 2012“, с. Армените

- ФГ „Арменските баби“;
- ТК „ Арменско гиздило“;
- Трио „Здравец“;
- Кулинарен клуб „Рецептите на баба“;
- Клуб по ръкоделие „Изплети топлина“;
- „АВТО - МОТО“ клуб;
- Клуб „Млад илюзионист“;
- Арт работилница „Светлина“.

НЧ „БЪДЕЩЕ 1928“, гр. Габрово

- ТК „ Мераци“, народни танци;
- Лазарска и Коледарска група;
- Клуб по тенис на маса;
- Клуб ЕНКАУСТИКА
- Клуб „Малки кулинари“.

НЧ „ОТЕЦ ПАИСИЙ 1933“, кв. Хаджиционов мост, гр. Габрово

- Клуб по краезнание;
- Вокална група „Славей“ с ръководител Лилия Илиева.

НЧ „ХРИСТО БОТЕВ 1929“, с. Донино

- Кулинарен клуб „Гозби от душа“;
- Клуб „Сръчни ръчички“;
- ТС „Донинци и Пачо“.

Творческите състави към габровските читалища продължават да утвърждават името на града, като участват в разнообразни национални и международни фестивали, конкурси, събори, празници и концертни прояви. Значителна част от тях са отличавани през годините със златни и сребърни медали, грамоти, сертификати и други признания, които разширяват възможностите им да представят любителското изкуство както в България, така и извън страната.

През 2026 година читалищните формации ще насочат усилията си към разширяване и обновяване на репертоара, развитие на дейността и създаване на нови школи по интереси, съобразени с ресурсите и конкретните възможности на всяко читалище.

3. Културно-просветна дейност:

В представените годишни планове за 2026 г. читалищата на територията на Габрово очертават широк спектър от дейности, насочени към развитие на културния живот и укрепване на общностите по места. Сред основните акценти са инициативи, посветени на съхраняването и популяризирането на местното културно-историческо наследство и традиции, както и програми, насочени към формиране на ценности и гражданска култура у децата и младите хора.

Читалищата планират да работят и за осигуряване на по-съвременна, достъпна и качествена културна, социална и информационна среда за жителите на общината. Наред с това се предвиждат дейности за разширяване на образователните и творческите възможности на местните общности – включително организиране на обучения, клубове по интереси, творчески работилници, както и инициативи за насърчаване на доброволчеството и междупоколенческия диалог.

4. *Образователна дейност:*

През 2026 г. читалищата в общината ще продължат да развиват своята образователна мисия чрез разнообразни форми на обучение – семинари, кръжоци, курсове и занимания, насочени основно към деца и младежи. Дейността стъпва върху вече изградени школи и клубове, които допълват училищното образование и насърчават участието на учениците в извънкласни форми за развитие и възпитание.

Читалищата остават ключов партньор в процесите на учене през целия живот, неформално образование, межкултурен диалог и придобиване на базови информационни и комуникационни умения. Чрез различни педагогически и творчески подходи те работят за намаляване на агресията и насилието сред подрастващите, както и за преодоляване на духовната пасивност и липсата на просветеност.

5. *Краеведска дейност:*

Краеведската дейност на читалищата през 2026 г. ще продължи да бъде насочена към събирането, проучването и съхраняването на знания за местната история, традиции, език, обичаи и вярвания. В част от читалищата в селата вече са оформени етнографски сбирки и тематични витрини, които представят бита и културното наследство на региона. В градските читалища се развиват начални музейни колекции от предмети, фотографии и рекламни материали, отразяващи различни етапи от развитието на Габрово и неговата общност.

6. Социална дейност:

През 2026 г. читалищата ще продължат да участват активно в инициативи и проекти със социална насоченост, насърчавайки подкрепата и солидарността в местните общности. В селските райони особено внимание ще бъде отделено на дейности, свързани с подпомагане на възрастните жители – чрез организиране на кампании, доброволчески акции и форми на взаимопомощ. Читалищата ще работят и за разширяване на партньорствата си с институции и организации, ангажирани със социални каузи, с цел да се създават устойчиви модели за подкрепа на уязвими групи и за подобряване на качеството на живот в населените места.

IV. ЧИТАЛИЩНИ ДЕЙНОСТИ И РАЗВИТИЕТО ИМ ПРЕЗ 2026 ГОДИНА

Въз основа на представените годишни планове за 2026 г., читалищата на територията на община Габрово формулират следните ключови направления за развитие, насочени към устойчиво укрепване на културния, образователния и социалния потенциал на местните общности:

1. Реализиране на културни инициативи с приоритетно значение, включващи:

- дейности за опазване, популяризиране и интерпретиране на местното културно-историческо наследство и традиции;
- програми, насочени към формиране на ценностни ориентации, гражданска култура и социална чувствителност у децата и младежите;
- мерки за осигуряване на съвременна, достъпна и качествена културна, социална и информационна среда, съобразена с потребностите на населението и спецификата на отделните населени места.

2. Развитие и модернизирание на библиотечно-информационната дейност, чрез:

- системно обновяване и разширяване на библиотечните фондове, в съответствие с читателските потребности и актуалните тенденции;
- целенасочена работа с най-малките читатели за стимулиране на ранното детско четене и изграждане на трайни читателски навици;
- организиране на тематични инициативи и образователни формати, насочени към различни възрастови групи;

- информационни и образователни кампании, свързани с отбелязване на значими дати и годишнини от националния календар, включващи библиографски справки, мултимедийни презентации и други форми на популяризация;
- насърчаване на дигиталната грамотност чрез обучения и консултации за работа с електронни ресурси и онлайн услуги.

3. Разширяване на партньорствата с общинската администрация и неправителствения сектор

Читалищата ще продължат да участват в съвместни инициативи, насочени към културно, образователно и социално развитие, като се стремят към изграждане на устойчиви модели на взаимодействие и координация.

4. Активно включване в общински, национални и европейски програми за финансиране

Предвижда се целенасочено кандидатстване по различни механизми за подкрепа на културни, образователни и социални проекти, с цел разширяване на ресурсната база и повишаване на капацитета на читалищата.

5. Изпълнение на ремонтни, обновителни и инфраструктурни дейности

Планират се дейности по поддръжка, модернизация и подобряване на материалната база, с оглед осигуряване на оптимални условия за работа, обучение и културни прояви.

V. ПРОБЛЕМИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

В процеса на планиране и развитие на читалищната дейност през 2026 г. се открояват редица ключови предизвикателства, които изискват целенасочени усилия и устойчиви решения:

- Необходимост от обновяване и модернизирание на материално-техническата база в читалищната мрежа, с оглед осигуряване на адекватни условия за културна, образователна и социална дейност.
- Разширяване на членската маса, с акцент върху привличането на млади хора и разнообразяване на социалния профил на читалищните общности.
- Осигуряване и задържане на квалифицирани млади специалисти, мотивирани да работят в читалищната система и да допринасят за нейното развитие.

-
- Развитие на социални иновации, включително нови форми на общностни срещи, дискусии, услуги, образователни ресурси и гарантиран достъп до интернет.
  - Интегриране на съвременни технологии в читалищната дейност, както и автоматизиране на библиотечно-информационното обслужване.
  - Укрепване на застъпничеството, партньорствата, дарителството и доброволчеството в рамките на читалищната мрежа, с цел повишаване на обществената подкрепа и ангажираност.
  - Повишаване на видимостта и разпознаваемостта на читалищната дейност, чрез активна комуникация в медиите, участие в програми, поддържане на интернет страници и ефективно присъствие в социалните мрежи.

VI. ФИНАНСИРАНЕ

Финансовото обезпечаване на читалищната дейност се основава преимуществено на предоставяната от държавата субсидия. Разпределението на средствата се осъществява от комисия, назначена със заповед на кмета на общината, в чийто състав са включени представител на Общината и на всички читалища на територията на Габрово. Предоставените средства се управляват самостоятелно от читалищата, в съответствие с нормативните изисквания и вътрешните им правила.

Наред с държавното финансиране, читалищата разполагат с възможности за генериране на собствени приходи, произтичащи от:

- отдаване под наем на помещения и имущество;
- дарения и спонсорство;
- предоставяне на услуги;
- участие и успешно реализирани проекти по национални, общински и европейски програми.

Тези допълнителни източници на финансиране допринасят за повишаване на финансовата устойчивост на читалищата и за разширяване на техния капацитет за реализиране на културни, образователни и социални инициативи.

VII. СРОКОВЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ

Настоящата Програма за развитието на читалищната дейност в община Габрово е разработена съгласно чл. 26а, ал. 2. от Закона за народните читалища и е с продължителност до 31 декември 2026 година.

Неразделна част от Програмата са календарните планове на читалищата за 2026 г., които конкретизират планираните събития, инициативи и дейности на всяко читалище на територията на общината (Приложение № 1 – Календарни планове на читалищата).

VIII. ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

Съгласно чл. 26а, ал. 4 от Закона за народните читалища, председателите на читалища представят ежегодно, до 31 март, пред Кмета на Общината и пред Общинския съвет, доклади за осъществените читалищни дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през предходната година.

IX. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

Реализирането на настоящата Програма ще осигури необходимите условия за постигане на заложените цели, задачи и ключови дейности, очертани като приоритети за развитието на читалищната мрежа в община Габрово. Успешното изпълнение на предвидените мерки ще допринесе за устойчивото опазване и предаване на културно-историческото наследство в контекста на динамичните процеси на глобализация, както и за утвърждаването на празници, традиции и събития, които гарантират възможността бъдещите поколения да познават и ценят миналото на своя роден край.

Подкрепата за любителското художествено творчество ще създаде благоприятна среда за изява на млади хора и талантиливи дарования, като стимулира тяхното развитие и ангажираност към културния живот. Поддържането и модернизирането на библиотечните колекции ще подпомогне образователния процес и ще разшири достъпа до знания, информация и съвременни

ОБЩИНА

ГАБРОВО

образователни ресурси. Реализирането на разнообразни и иновативни инициативи ще обогати културната среда в общината и ще насърчи активното участие на гражданите.

Овластяването на новите информационни технологии ще разшири възможностите за комуникация, обучение и културен обмен, като отвори достъп към глобалното информационно пространство.

Изпълнението на Програмата ще има съществен принос за изграждането на интегриран подход към развитието на образованието и културата и за превръщането на народните читалища в съвременни, отворени и привлекателни центрове – едновременно духовни, културни и информационни.

***Забележка:** Програмата за развитие на читалищната дейност в Община Габрово за 2026 г. е разработена и изготвена на база внесени предложения на Председателите на народните читалища от Община Габрово до Кмета на Общината. Програмата е отворен за допълнения документ. Тя визира най-общите положения, залегнали в плановете на отделните читалища.*